

Đe-wezuu cayu ne qe-Esa setu kpelekuu takayay taa tɔm kieniitu

1er-7 OCTOBRE

ÑIM MBU RIWE ESSOCM TAA Y | YOHANEESI 9-10

“Yesu cəjnu e-hej ycc”

(Yohaneesi 10:1-3) Yesu heyi Farisia mba se: “Tutoye taa, tutoye taa, meheyiy-mi se weyi εετηγνι ιοννα se εσυν wondu lajaj tεε yο, ne εμαγνι kolona yο, εκε milo ne εyaa kуyo. 2 Weyi εssunni ιοννα yο, εκενi wondu nindijyu siηj. 3 Εnū tεya tu tuluu, ne wondu nii ε-ncc, ε-maymag εyag e-wondu ne tiliq krou tεε,

(Yohaneesi 10:11) Yesu heyi Farisia mba se: “Mekeni nindijyu kibano, nindijyu kibano siki sim e-wondu ycc.

(Yohaneesi 10:14) Mekeni nindijyu kibano, mansim mo-wondu ne mo-wondu simli-m

nwtsty te multimedia

Wondu lajaj [Hej kalaku]

Piñkeni kalaku ygu pamayag ne pañki herj se piñkandiyi t-ucc ne milaa yaa tete krina itaakpa-yο. Nindijyaa ñukay pe-hej kalakui taa doo taa. Alwaatu ndu pamayag Bibl yο, pataaliki kalakui, t-walanzu ne t-payilka piñwe ndi ndi. Sakiyse taa le, pεes pamayagyni kalaku, ne pεtej le, palizi ιoncnu kudumay. (Kig 32:16; 1Sam 24:3; Sof 2:6, nwt) Yohaneesi yccdaa se “ncc,” wεe ne pasunni kalaiku taa ne “tεya tu” yaa ιoncnu ycc ñaŋiyu ñckw wεe. (Yoh 10:1, 3) Nindijyaa sakiyse piñzay se powoni pe-hej samay kalaku taa ne ιoncnu ycc ñaŋiyu fej t-ucc doo taa. Teu fej le, ιoncnu ycc ñaŋiyu tuluunni ιoncnu nindijyaa. Paa nindijyu weyi le, εyag e-hej ne e-hej tiliq ε-ncc le, iwolo ε-cəlo. (Yoh 10:3-5) Yesu tijni kiñau kune ki-ucc ne ewili εzima εcəjnu ε-tɔmkpelekyaa ycc yο.—Yoh 10:7-14.

w11 15/5 7-8 § 5

Kristu mba hɔj: Icaŋni mi-esa

5 Pisa ne taabalye wεe nindijyu ne e-hej pe-heku taa le, piñwe se nindijyu ne e-hej patuli qama camiyse ne patay qama liu. Nindijyu sim e-hej wεtu tija ne hej sim nindijyu ne itaj-i liu. Isim nindijyu ncc ne mianj-ke. Yesu yccdaa se: “Mansim mo-wondu ne mo-wondu simli-m.” Yesu sim εgbeye camiyse. Greceli tɔm piye ndi peqezzi cιne se “mansim” yο, qιwili “simtu; εyο ιoncnu yaa nabuyu

tuluu camiyse.” Eεe, nindijyu kibano sim e-hej kudum kudum. Esim paa heu weyi le, ε-kicseyim, ε-εjandu ne mbu εriŋi labu yο. Nabuyu feyi se Yesu weyi εke qaa-numcuw ailiy yο, εsesi e-hej ycc. Hej sim e-nindijyu camiyse ne itaj liu numcu ygu εwiliq-i yο.

(Yohaneesi 10:4, 5) tiliq pite le, iqeq tiliq ne tiliq ε-wayi, mbu piycc yο tisiim ε-ncc. 5 Tiliq εgcom wayi kaau, tiseq-i kiseu, mbu piycc yο tisiim agcma nccsi.

cf 124-125 § 17

“Etiheyiy-wε natuyu ne aduwa feyi”

¹⁷ George A. Smith ma mbu εenani ε-esa yο ε-takayay nakeye taa se: “Nabuyu taa qiwokay se qιhezi Yuudee mba lɔkɔ nakuyu ncc le, nindijyaa εzi naadozo yaa naanza mbu yο kɔjnu pe-hej. Pɔkɔjnu pe-hej mbu le, isidi qama taa, ne qιrczus qaa-ti se εzima paa nindijyu weyi εkay labu ne εtili e-hej. Elε hej ncc lsm ne ileyyi ne pite le, paa nindijyu weyi le, εkraç ε-numcu ne εyaa e-hej ne ncc yga εtilyagnti-i yο, ne paa heu weyi εnq ε-nindijyu ncc le, εkraç numcu ne εtili ε-wayi. Paa hej weyi le, iqeq ncc kudumay taa εzi lɔkɔm yο.” (The Historical Geography of the Holy Land) Yesu kidaus kune kumoni qeyi qeyi, ne kumoni se ye qιsim ε-wiliitu, qιdɔj tiliq ne qιtiliq numcu ygu εwiliq-du yο, qιnue εle, qιyeki se “nindijyu kibano” εdigi-du.

(Yohaneesi 10:16) Meweni wonder lεetu ne tifeyi lajaj kanε ke-teε, piñwe se mɔnkɔni-tu ñckw ne tiliq mɔ-ncc ne tukrendi lajaj kuyumay ne nindijyu kuyum.

nwtsty, Yoh 10:16 ycc tɔm kιsczit

mɔnkɔni-tu: Yaa “mendijy-i-tu.” Greceli lakay a’go yga palabini tūmlye cιne yο, papiziy ne peqezzi-ke se “kɔnus” hɔclous nakuyu taa ne hɔclous lεetu taa le, peqezzi-ke se “qiyuu.” Pinzi 200 waa taa takayay nakeye labini tūmlye tɔm piye ndi qι-ñckndi (syna’go) ne sakiyse taa peqezzi-qι se ketuu. Ezl nindijyu kibano yο, Yesu ketiq, eqiyiq, εkandyiq ne εcaliq hej weyi iwe lajaj kanε [kalaku kune] ke-teε yο ne wonder lεetu [hej lεen]. (Lajaj kanε ñckndi Yesu yawa se “ewide cikpede” Luka 12:32 taa).

Ewidē cikpede ne hej leejə pækendaa ne papisi kalaiko kudumous **nindiqyu koyum** təe. Təm təne tūñikiy niye ncc kudumay ḥga kakay wej Yesu wayi tūñiyaa heku taa yō kō-ycc.

Điñiñi fezun taa ñim

(Yohaneesi 9:38) Eycodi se: "Mentisiy, Kibaxlu," ne elun ε-tee.

nwtsty, Yoh 9:38 yōc təm kisçitü

elun ε-tee: Yaa "sha-ı ñamtu." Ye esccu nccyu setu təm poyccduu ne palabini tumiyę Greækı laka proskyne'ō yō, pədəziz-đi se 'escc təe luñuu.' (Mat 4: 10; Luka 4:8) Hcclus kune kł-taa Ie, abalo yulom weyi Yesu wawa yō, eetili Yesu se eke escc lone taa cagyuu, puycc elun ε-tee se sha-ı ñamtu. Ettaakray Yesu ezl escc yō, eli ezl Masi kaayccduu yō, eedigzinaa se eke "eyu piyalu," Mesiya weyi escc qon wə ε-ycc yō. (Yoh 9:35) Abalo enu eelun Yesu təe ezl patulakuu caanaau taa yō. Alwaatu ndu pamayay Ebree Masi yō, ye eyu ekati nayu, wiyan yaa escc lone taa cagyuu nccyu yō, elunuu ε-tee. (1Sam 25:23, 24; 2Sam 14:4-7; 1Aw 1:16; 2Aw 4:36, 37) Ñamtu ndu pahayay Yesu alwaatu sakiyę taa yō, tiwlay esimiyę ndi peweni fezun taa təm ndu eheyag-wə yō ti-ycc yaa tiwlay se pedigzinaa se escc lootiyę wə ε-ycc.

(Yohaneesi 10:22) Pətəkay Yerusaləm escc kuduyuu kazandu. Pitke lujye taa.

nwtsty, Yoh 10:22 yōc təm kisçitü

Escc kuduyuu kazandu: Ebree kune taa Ie, payay kazandu ndu se Hanukkah (*chanukkah*). Ne tl-təbnu Ie se "nccisi tuluu kazandu." Kiyakun lutozo pətəkayntu. Pətəkay-tu lujye taa, kraqni Chislev fenay kiyaku 25 ñiñgu wiye. (Cənli Sgd-F partie 19) Pətəkaytu ne pətəzunori Yerusaləm kpaanu nccisi tuluu kazandu ndu paatasi labu pınay 165 P.P.Y. yō tl-ycc. Siirii wiyan Antiochus IV Épiphane kaanim Yuuda mba escc Yehowa ne episi e-templo. Halı Antiochus enu eeema altaaru nakoyu templo taa altaaru sccsu yŋsu kł-ycc palakay miy kłñazvuu kilañ paa evemiye neqdi yō kł-ycc. Pisa ne Antiochus tası templo pisuu ne pukil Ie, pitali Chislev fenay kiyaku 25 ñiñgu wiye pınay 168 P.P.Y. Ie, ewoni afa ne ekreyt altaaru ycc ne emizl afa enu e-yom templo taa ne ecce ne eta. Eñayzi templo nccisi miy, eyek ciçjonaas

kuduyun, ekpay sika altaaru, hadje kpcnu taabili ne sika kandunaa ne eden. Pıwayi Ie, ekpay Yehowa te templo ne sha Olympus pıu ycc siu nju payay se Zeus yō. Pınci naale wayi Ie, Yudaası Makabee qayni muu Yeruzalem ne kł-te templo Antiochus nesi təe. Antiochus la azuluma kilañ siu Zeus ne pıla pınci naadozo qeyi qeyi Ie, padagni kpaanu ncczuu ne kuees kele kele ne patasi kł-nccisi tuluu Chislev fenay kiyaku 25 ñiñgu wiye pınay 165 P.P.Y. taa. Padagni payay miy kłñazvuu kilañ weyi palayay Yehowa paa evemiye ndi yō. Ele Masi taa təm natuyo eewilıy se Yehowa qiyini Yudaası Makabee ne ewa ne etasi tuluu kpaanu nccisi. Paa mbu yō, Yehowa kaatlınu sunaa layaa ajee taa eyaa ezl Persi tu Siiruusi ycc mbu yō ne eyele ne ε-sccılım la. (Iza 45:1) Pıucı Ie, qırızıy ne qılcı təm nıñu se Yehowa pızıy ne etiñni ε-samay taa eyu nccyu ycc ne eli ε-sccılım. Masi wılıy se pırczaa se templo ewee ne palaki tumiyę kł-taa ne pısa ne natu təm ndu tıycıday Mesiya, ε-Esc setu tumiyę ne ε-kılañ təm yō tıla. Pitasi Ie, pıwes se Leevi piya iwees kilañ lau ycc ne pılcı pısları alwaatu ndu Mesiya laj kilañ sccsu yaa ekpaky e-wezun ne elaa eyaa samay ycc yō. (Dan 9:27; Yoh 2:17; Ebr 9:11-14) Patdu Kristu wayi tūñiyaa paytu se palaki escc kuduyuu kazandu. (Kol 2:16, 17) Paa mbu yō, Masi hcclus nakoyu eewilıy se Yesu yaa ε-təmkpelikiyaa kaakadını kazandu ndu tl-tccu.

Bibl kalıv

(Yohaneesi 9:1-17) Yesu lıqay escc kuduyuu təe Ie, edızunli eyu nccyu, palabili yulom. ² ε-təm moyaa pıozı Ie se: "Təm wılıy, pılabi ezıma ne palabili eyu enu yō yulom? Eni elabini kueeskum yaa ε-ñıma?" ³ Yesu se: "Pitke enu, pitke qıdcı ε-ñıma. Ele pılabi mbu se pana escc qon tumiyę ε-ycc. ⁴ Kifema Ie, pıwensi-đı se qıla weyi etiyi-đı yō ε-tumiyę, kuyuu Ie, nccyu etasılı pıuyu labu. ⁵ Mewę ejadę ycc koyu, menke ejadę mintusuu." ⁶ Eycodi mbu Ie, eti ndaatu ne elabini ahoya ne etaa yulom esa ⁷ ne etcmi-đı se: "Wolo Silowe lıñgamuu taa (Silowe təbnu se weyi petiyi-i yō), yulom wolo escc; epısaa ekę Ie, enay. ⁸ ε-cıcı mba ne mba paasımı-đı se eke yulom yō, pətəkay se: "Pitke weyi ecakay peedę yō ne esvolomuu Ie yō?" ⁹ Nabeyę se enu, lalaa se pıllı, pitke enu, pitke ε-lezun, ele enu se: "Ma Ie yeli?" ¹⁰ Ne pıozı-đı se: "Ñe-esaa labı ezıma ne akuli yō?" ¹¹ Ecosi-wę se: "Weyi payay-đı se Yesu

yu, ensu labini ahoya, etaa me-esa ycc ne etomi-m se: ‘‘Wolo Silowe Iungamus taa ne nsa lml.’’ Mowolo ne mcons ne manay.’’¹² Pocozi-l se: ‘‘Ewe le y?’’ Ecosi-w se: ‘‘Maasinj.’’¹³ Powoni weyi ekere yolum y Farisia mba colo. ¹⁴ Puke Sabbathu wiye Yesu labi ahoya ne ekulini e-esa.¹⁵ Farisia mba poczi-l qdqd se: ‘‘Pilabi ezima ne nna?’’ Ecosi-w se: ‘‘Eta ahoya me-esa ycc, mcons lml ne leleeyu manay.’’¹⁶ Pl-ycc l, Farisia mba nabeyu tcu se: ‘‘Ens ycc etalini Eso colo, mbu nyucc ycc esenj Sabbathu paytu.’’ Lalaa kitini se: ‘‘Kwesekim laqo laki ezima ne ewili kawilisi nzi y?’’ Ne po-nosu wae ndi ndi mbo. ¹⁷ Mbo l, padagni yolum poczu se: ‘‘Ne ne ycc, nyuccdu su e-tom suwe, dende ekuli ne-esa y?’’ Ecosi-w se: ‘‘Ek nayu.’’

8-14 OCTOBRE

ÑIM MBU PIWE MCDSWIA | CYAATI MCDSWIA YOHANEESI 11-12 “Mayzini Yesu putodziye nau”

(Yohaneesi 11:23-26) Yesu heyi-i se: ‘‘Na-qalu kay fem.’’²⁴ Maarta cosi-i se: ‘‘Manawa se efen ejadet tem wiye.’’²⁵ Yesu heyi-i se: ‘‘Mekeni wezuu ne femtu, eyu etisig mo-ycc koy, paa esiba ycc, ekay weu ne e-esa,²⁶ ne eyu ewee ne etisig mo-ycc koy, eselki wiqiyi. Itisyi pl-ycc?’’

nwtsty, Yoh 11:24, 25 ycc tom kisozitu

Manawa se efen: Maarta mayzay se ejadet tem wiye siqaa femtu tom Yesu yccday. Esweni tisu siq wilatu ndu tl-ycc. Paa siqaa femtu wilatu esilni Masl taa ycc, Maarta alwaatu taa Eso seto nsonduua mba payayay se Saduki mba ycc pataatisiy tl-ycc. (Dan 12:13; Mark 12:18) Pitasi l, Farisi mba netisay kailizay maaslik maaslik wilatu ycc. Paa eyaa mba Yesu kaatem fezoo ycc, pa-taa uccu etaaledi sim taa ezi Lazaari ycc, Maarta kaanawa se Yesu wilu siqaa femtu tom ne halu eetem nabeyu fezoo.

Mekeni wezuu ne femtu: Yesu maymaz sim ne e-femu haq nomicu siqaa se patasi hiyu wezuu. Yehowa fezi Yesu ne siqaa taa ne pite le, etha-l qon se efezi siqaa ne ete etha-wa wezuu maaten. Yesu ya e-ti Natu 1:18 (nwt) taa se ‘‘esadu,’’ weyi edeki ‘‘sim ne Pilau nima’’ ycc. Nyucc l, Yesu keni esadinaa ne siqaa pelidau. Etha-du lidau se ekay pilan kuluu ne etha siqaa wezuu, paa pituke mba e ne we pakay kewiyitu tcu esodaa yaa mba pakay cayu tetu kifatu ycc ne esodaa komina diyi-wa ycc.—Yoh 5:28, 29; 2Pl 3:13.

(Yohaneesi 11:33-35) Yesu na e ne Yuqa mba mba patiqaq-l ycc pewiqay l, picey-l ne e-liu tse ta tomiye,³⁴ ne eroci-l se: ‘‘Isi-l le?’’ Peheyi-i se: ‘‘Kubaylu, kcc ne jna.’’³⁵ Yesu wii

nwtsty, Yoh 11:33-35 ycc tom kisozitu

pewiqay: Tam sakiy taa l, Grekki tom piye ‘‘wii’’ wilu se eyu wiq ne panu e-taq. Tom piye kudumqiyuq ndi palabini tumiyu alwaatu ndu bccpday ezima Yesu wi Yeruzalem tetu ycc ycc pi-tom ycc.—Luka 19:41.

picey-l ne e-liu tse ta tomiye [emuzi e-taa . . . ne e-lanjuy wese]: Grekki tom pee wena palabini tumiyu cne ycc, a-naale awiliq wilas sccsisi nzi Yesu ni alwaatu ndu tl-taa ycc. Grekki lakay (embrima’omai) nja rdezaa se ‘‘picey-l [emuzi]’’ e-taa ycc, dor dor l, kawiliq wilas sccsisi, ne cne l, kawiliq se piitukuni Yesu krem nyucc emuzaa. Grekki tom piye (taras’so) ndi rdezaa se ‘‘liu tse ta tomiye [lanjuy wese]’’ ycc, qwiluq nyuzz. Ezzi Bibl ycc cccuqcuu ycc, cne le tom piye ndi, qwiluq ‘‘wilas sccsisi nzi eyu nyu dooo e-lanjuy taa ycc; lanjweskiye sccoye.’’ Puccday ezima pilabi Yesu, alwaatu ndu enawa se Yudaasi kagni-l kclomatu labu ycc, pi-tom Yoh 13:21 taa l, lakay kudumay nja palabini tumiyu.

wii: Tom piye (dakry’o) ndi palabini tumiyu cne ycc, qikeni lakay nja palizini Grekki tom piye ‘‘esiteyilm’’ taa ycc. Tom piye ndi palabini tumiyu Luka 7:38; Toma 20:19, 31; Ebr 5:7 ne Natu 7:17; 21:4 taa. Dñnikiy niye eyu esiteyilm mbo pikpen ycc pi-ycc ne pikili eyu wii ne panu e-ncc ycc. Kristu mba Grekki Masl taa l, cne deke palabini tumiyu Grekki lakay kan, ne kewa ndi ne nja palabini tumiyu Yoh 11:33 taa ne bccpdi Maari ne Yuuda mba lala wiu tom ycc. Yesu kaanawa se ekay fezoo Lazaari, ele alwaatu ndu ena e-taabala kusccala lanjweskiye taa ycc picey-l krem. Esccoli e-taabala krem ne enay pa-potoziye, mbo yebina ne etisi esiteyilm eyaa esindaa. Adam kwesekim ycc l, eyaa lesi pa-kusccala; ne keday kan kawiliq kpay kpay se Yesu ny sizin po-ycc.

(Yohaneesi 11:43, 44) Nyucc mbo l, ema kubuka mbo ycc se: ‘‘Lazaru, lu away.’’⁴⁴ Kpaagbaa mbo l, siqo lu, rhoiki e-niengbanzi ne e-nesi kritaq ne po-huuzi e-esa ycc kritaq. Yesu heyi-w se: ‘‘Ihedj-i ne iyebi-i ne ewolo.’’

Diñlini fezoo taa nílm

(Yohaneesi 11:49) Pa-taa l, Kaifa weyi ekere layu

“*cc̄l yem*” se: *w-eyi-heye*, *ga-ŋu* *cc̄l* *cc̄s*

nwtsty, Yoh 11:49 ycc tcm kiszi

layu ssas: Alıwaatu ndu Izrayeeli kaake ejadę ndı qıwę ql-tı yoo ıe, layu ssas lıkay ε-tumiyę e-wezun cayu kpeekpe. (Kig 35:25) Elę alıwaatu ndu Roma mba kaaweni dırı Izrayeeli yoo ıe, mba Roma mba lızay se pıccı kewiyitu Izrayeeli piya yoo yoo, paaweni wađę se palızı nıccı se ekeni layu ssas yaa pasınzı ε-tumiyę. **Kayifu** weyi Roma mba kaalızaa se eke cıjı ssas, yoo, εewę leğtu krem, ne pıuyı ıe, elabi layu ssas tumiyę ne pileđı ne pıklı mba paaleylı tumiyę ndı labu yoo. Paha-ı wađę ndı pınat 18 taa ne elabi-qlı pıkkı sırsınlı pınat 36 taa. Yohaneesi yoođınu se Kayifu kaake **layu ssas riñay ᱥga yoo**, riñılıq pınat 33, ne Yohaneesi tcm awılıq qıpkı se pınlı nzi sı-taa Kayifu labı layu ssas tumiyę yoo sı-taa nakeye taa paku Yesu. —Cınlı *fnw* (Yesu wezun cayu tetu yoo te kedezay krıtau takayaç [kewę interneeti yoo Takayısı & Hatu Cabi Takayısı taa]) ne ᱥna qende pıtula, Kayifu qıya kaawee yoo.

(Yohanesesi 12:42) Pite le, ssasaa heku taa, nabeyse cabi tisi ε-ycɔ; ε Farisia mba yco le, patikati se pawuli pa-ti se paadəŋ-wε se pataasuu. Eso kuduyuu tεe.

אֲתִיכָּסֶךָ מְכַתֵּב יְהוָה נָשָׁתְּךָ, יוֹחָנָן 12:42

paadqən-wə se pataasuu ይሱ kuduuyuu ተወ፡ Yaa
“paalizl-wə yaa paadqən-wə sinaagcəgqi taa.” Yoh
12:42 nə 16:2 taa qeke palabini tumiyə Greeki təm
piye *aposyna'gogos*. ይህ weyi የቅርቡንና ይሱ kudu-
yyuu ተወ ውስጥ ነው የዚያወጪ ተወ ይሱ weyi ይፈጸሙ¹
wazay nakekę samay taa ውስጥ የዚያወጪ ተወ ይፈጸሙ²
yə, ppiżaq se piyeli nə ε-հ՛ս sru tanim taa. Si-
naagcəgwiwa tumiyə kajalay ስነድቑ le se, pawuli eyaa
təm pa-taa, εለ naboyu taa pahuway təm pa-taa, nə
egeetiye taa təm huyaa pizay se የዚያ የኩንግባኤ
nə polu-i aqbazee yaa የቅርቡንና የቅርቡንና taa.

Bibl kalvoo

(Yohanees 12:35-50) Yesu cosi-wé se: "Mintusuu wé mi-heku taa wéé pazi yem. Iđč kí-taa ne cikpenduu etaatudi mi-yuccu nūmku taa, weyi eđču

cikpenduu taa ya, eeeti se le ewoki. ³⁶ Mi ya, mintusuu we mi-cöcä. Itisi mintusuu cöcä ne iplisi mintusuu piya." Yesu yoodi mbu le, emuu pe-esinadaa ne eddees. ³⁷ Paa ewili kawilisi sccsäsi pe-esinadaa, petitiis ε-yöö, ³⁸ se töm ndu nayu Isaia koycädaa ya, tula, tutu ya se: "Kibaylu, atisi qö-töm yoo. Kibaylu kuli e-nesi yoo ne ewili anil?" ³⁹ Mbu yebina ne patirizzi se petisi ε-yoo, mbu suyoo Isaia tası töm se: ⁴⁰ "Eylönsi-we, ekpazı pa-lanja qoñ se pe-esä itaan, pa-lanjye etaaanlı pu-töbun ne pataapısı pa-lanja ne pö-yoo etaaace." ⁴¹ Isaia yoodi-tu wiye ndü eleisi ε-samtu ya, ε-töm eyäcädaa. ⁴² Pite le, sccsaa heku taa, nabeyə cabı tisi ε-yoo; elə Farisia mba yoo le, patukatı se pawılı pa-tı se paadqan-wę se pataasuu Eşä kudu-yuu tuee. ⁴³ Pöccöli eyaa samtu pikkili samtu ndu tülküni Eşä cölo ya; ⁴⁴ Yesu suzi se: "Weyi etisiy moyu yoo, pitike mä-yoo etisiy, elə weyi etiyi-m yoo ε-yoo, ⁴⁵ ne weyi enay-m yoo, enay weyi etiyi-m yoo. ⁴⁶ Ma, mintusuu, mönkäm ejäde yoo se weyi etisiy mä-yoo le, etaaawę cikpenduu tuee. ⁴⁷ Weyi eniy mön-töm ne εedjeksuu-tu yoo, pitike makaynu ε-töm huu, mbu suyoo yoo, mantıkça ejäde töm huu, elə dlı-huu yabo. ⁴⁸ Weyi eli-m ne eeemuu mön-töm koyu, eweni ε-töm huu; töm ndu mäçpäcäsuu ne panlı yoo, tükaynu-ı huu, ejäde tem wiye; ⁴⁹ mbu suyoo yoo, mantılyicädi ma-maymag mön-töm, elə Caa weyi etiyi-m yoo, ejuni-m se mäçpäcädi ndu riwenti-wę se panlı yoo. ⁵⁰ Ne manaq se ε-paqtu ke tamtam wezuu. Töm ndu mäçpäcäsuu yoo, mäçpäcäsuu-tu ezi Caa heyig-m tu yoo.

15-21 OCTOBRE

**13-14 | CYAAT MCTCS 3W1D QMB MIN
“Mawluu lu-lu”**

(Yohaneses 13:5) ደሳሸጠ ስም ነው ይሞላ ካልተስቀል ተስፋል እና የሚከተሉት ደንብ ነው፡፡

nwtsty, Yoh 13:5 γα το κιστί

է-տօմ մայա նատայ կօս: Կրաչը կրաչընա caa-naus taa Izrayeeli piya klay leu. Naatangbala ana, ataahuuzuu εγυ նատայ ւոյս үց, tənzi nasiyt kaawenit a-үց ու εյա տայ-սի ու pa-niñgbanzi. Ye mbu, ahçya yaa muzus ղջո կաք habee үց үց, pitus feyl se kipisay numentqnaa niñgbanzi. Puycc le, caanaus taa Izrayeeli piya hçzay naatangbala puc ու սիսս ձևու տա, ու purozaa se dixdu weyi

εμουσ αγομα camiyε γι, εκο pa-niηgbanzi lιm. Bibl taa Masι sakιyε γccouσ lakasi sιne si-tcōm. (Kide 18:4, 5; 24:32; 1Sam 25:41; Luka 7:37, 38, 44) Alīwaatu ndu Yesu κo ε-tcōm moyaa niηgbanzi lιm γι, etiηni lakasi nzi si-ycc ne ewal-wε se piρozuu se poluzi pa-ti ne paqυ qama lιm.

(Yohaneesi 13:12-14) Εκο pa-naataj ne ete le, εkpar e-tokonaa ne edaynι cayu mbu γo se: “Ini mbo malabi-mi γo, pi-tcōbuσ na? ¹³ Iyaγ-m se Tcōm wiliyο ne Kibaylo, piwe camiyε, menke mbo qdc. ¹⁴ Ye mōnkɔ mi-naataj lιm, ma Tcōm wiliyο ne Kibaylo γo, piwεni-mi qdc se ikc-qama naataj lιm.

nwtsty, Yoh 13:12-14 γcc tcm kisozit

piwεni-mi: Yaa “pikeṇi-mi kijeyuu.” Greekι lakay ηga palabini tumiyε cine γo, dogn dogn le, palakinike tumiyε aliawaatu ndu paayccobuu liidiye tcm γo. Ne kɔ-tcōbuσ le se “kimiyε tccu, pccakus εyυ nccoyu nabuyu kimiyε γo.” (Mat 18:28, 30, 34; Luka 16:5, 7) Ezima palabini tumiyε lakay ηga cine ne hcceliq ieeq taa γo, piwiliq mbo piρeyi εyυ esindaa yaa mbo piwεni εyυ se elia γo.—1Yoh 3:16; 4:11; 3Yoh 8.

(Yohaneesi 13:15) Mawli-mi nūmōu se ila qama εz malabu-mi γo.

w99 1/3 31 § 1

εyυ weyi εkili εyaa tija payi γo eluzi ε-ti ne elia lιmduyaa tumiyε

Yesu κo ε-tcmkpelikyaa niηgbanzi se εha-wε tι luzzu kidaun. Pitumuna se Krιstu mba imajzi se pakuli lalaa ne piyucc le, piwεse se paa εzimtaa le, paba iρu-wε lιm. Pitumuna qdc se Krιstu mba ilukι se pehiq lona sccna naaye ne nāmtu wees pc-ycc. Piκiliq deu se pamajzini Yesu weyi εkōm se “εpisi ε-ti yom ne εyaa εyaa sakiyε nūsu γo” ε-kidaun. (Mat 20:28) Εεε, piρozuu se Yesu wayi tijiyaa issoci faaa ne pala qama tuma wena apczuu tι luzzu γo.

θiñliñi fezuu taa nūm

(Yohaneesi 14:6) Yesu kitini-i se: “Mekeni nūmōu, tutuye tcm ne wezuu. Nccoyu eewoki Caa cōl se εtitiñu mco-ycc.

nwtsty, Yoh 14:6 γcc tcm kisozit

Mekeni nūmōu, tutuye tcm ne wezuu: Yesu keni nūmōu mbo piyucc γo, e-deke ε-ycc piρiziy qlituna

ne qliñtini Escc adima taa. Eke “nūmōu” qdc, mbo piyucc γo ε-ycc εyaa piyiq patiñna ne pa ne Escc peceq. (Yoh 16:23; Roma 5:8) Yesu keni tutuye tcm, mbo piyucc γo, εyccdi toovenim tcm, ne e-wezuu cayu labi ncc kudumay ne toovenim tcm. Eyeba ne natu tcm sakiyε la ne piwili se εwεni lone sccoye naqlye Escc kaqwuwa taa. (Yoh 1:14; Natu 19:10) Pitujni ε-ycc le, natu tcm ke “εee” yaa tilaba. (2Kɔr 1:20) Yesu ke wezuu, mbo piyucc γo pitujni kiheyun pi-nūsu taa kulaq γo le, εha εyaa tija waqε se pehiq “wezuu siηq,” wezuu ηgu le “tamtam kobyay” yaa wezuu maatεn. (1Tim 6:12, 19; Efe 1:7; 1Yoh 1:7) εyaa miiliyccowaa mba εkay fezuu ne εha-wε waqε se pacay wezuu maatεn Paradisuu taa γo, εkay-wε wiliuσ se eke “wezuu.”—Yoh 5:28, 29.

(Yohaneesi 14:12) Tutuye taa, tutuye taa meheyij-mi: Weyi etisiy mco-ycc γo, elaki qdc tuma wena malaki γo. Elie elaki qdc tuma sccna ne piρadl-m, mbo piyucc γo, mowoki Caa cōl.

nwtsty, Yoh 14:12 γcc tcm kisozit

tuma sccna ne piρadl-m: Yesu taayccobuu se piti lakasi nzi ε-tcmkpelikyaa kay labu γo, sikkay weu piti ne piκili nzi εelaba γo. Elie eediqzinini ti luzzu se tcm susuu ne kpelikyaa labu tumiyε nqli ε-tcmkpelikyaa kay labu γo, qlikay paylusu ne piκili nqli εelaba γo. ε-wayi tijiyaa kay tcm susuu ajee sakiyε, εyaa sakiyε ne pc-tcm susuu kay krayu qdc aliawaatu sakiyε ne piκili εzima Yesu kaalaba γo. Yesu tcm wiliy krayi krayi se essccala se ε-wayi tijiyaa iwolo tumiyε nqli elakay γo qli-ycc.

Bibl kaluu

(Yohaneesi 13:1-17) Paska holotu wiye, Yesu na mbo se ε-nīqyuu talaa se εkoyi εjadeq qliq qli-ycc ne εpisi ε-Caa cōl le, εkccoci ε-nīma mba pewε εjadeq γcc cine mbo le, εscoci-wε piρcc pitali sccum kamay γcc. ² Pccoc tccnay ne pete le, eleeu tem suu ne εka Yudasi Iskariote weyi εkay-ι konykomtu labu γo ε-lanjye taa mbo le, ³ Esim mbo se Caa qvzi pitija e-nesi tee, ne Escc cōl elina ne εpisi qdc Escc cōl na mbo le, ⁴ Yesu koyi tccnay nānay γcc, εhɔzi e-tokonaa ne esil, εkpar piyccu ne etccil, ⁵ εkpar lιm ne εpisi nōndoye taa ne εpazil ε-tcm moyaa naataj kcu ne εhiziq ne piyccu ηgu etam ε-ti γo. ⁶ Escalini Siimcc Piyeesri cōl na wobu, Piyeesri piyccu se:

"Hayı Kibaylı, ña-maqmaya ñıkı ma-naatañ lım na?"
7 Yesu cosi-i se: "Mbu malakı-η ıseleseyç yç, ñıñrı pı-tıbosu, elı puwayı le ñıñrı pu-tıbosu." 8 Pıyeeserı cosi-i se: "Pıtike ñaakcını ma-naatañ lım. Aayı, pıllı." Yesu cosi-i se: "Ye maakcın-η kycı, ma ne η qılıkay kprendısu puyo." 9 Siimcc Pıyeeserı heyi-i se: "Kıbaylı, ye mbo yç, taakc ma-naatañ yeke, kprendıni me-nesi ne, ma-ñısu." 10 Yesu cosi-i se: "Weyi esı lım deu yç, e-naatañ yeke ekısu ne ewes cıdı cıdı, mi yç, iwe cıdı cıdı, elı pıtike mi-kpeekpe." 11 Etsem sılm weyi ekay-ı kçenkemtu labu yç, mbo etcm se: "Pıtike mi-kpeekpe iweni cıdı cıdı." 12 Eko pa-naatañ ne ete le, ekpıy e-tokonaa ne edaçnı caçın mbo yç se: "Inı mbo malabı-mı yç, pı-tıbosu na? 13 lyay-m se Tıcm wılıyu ne Kibaylı, riwı camılyı, menke mbo qıçqı. 14 Ye mənkcı mi-naatañ lım, ma Tıcm wılıyu ne Kibaylı yç, riwıenı-mı qıçqı se iki-qama naatañ lım. 15 Mawılı-mı nımcı se ila qama ezi malabı-mı yç. 16 Tıtuysı taa, tıtuysı taa meheyixni-mı, yom tıkkı ε-to, ne tiyyı tıkkı weyi etiyi-i yç. 17 Ye sılm mbo ne laki mbo yç, ike koboyaq tınaa.

22-28 OCTOBRE

“ליקס ספהּה מִבְּרָא כַּי אֵת מִצְּחָס אֲשֶׁר מִנְּיָן”

(Yohaneses 15:19) Ye ikeke ejadəs yoo mba yo, ejadəs kaasccorl qil-poyu. Malizini-mi ejadəs yoo, mbu ejadəs ezenay-mi ne esiyə.

nwtsty, Yoh 15:19 ycc mct cca qitzcsik

(Yohanesesi 15:21) Pakay-mi labu pitiña payu
mbu yç, ma-hiqe yç; mbu cuyaq paasiñ weyi
etivi-m yç

תְּלִזְבַּח מֵת כָּא בְּשָׂרֶב יְהוָה. יְהוָה 15:21

ma-hidē yēc: Bibl taa lē, naboyu taa tōm piye "hidē" wiliy weyi etinu-dī yō, ε-wetō ndū pasimnti-
yō ne mbo payi eyo enu ekenaa yō. Yesu hōcōluu taa
lē, ε-hidē wiliy dēdē dōn ne lone ndī ε-Caa ha-

yo. (Mat 28:18; Fil 2:9, 10; Ebr 1:3, 4) Cine le, Yesu lizi pi-taa se ejadé yoo eyaa kag paqbu e-wayi tuiyaa, **mbu paasiñ weyi etiyi-[i] yo**. Ye paasim Eso yo, piisini-wé ne panli Yesu híde tibuu ne patili mbo qisiijnaa yo. (Toma 4:12) Piisini-wé qidé ne patili se Yesu híde wiliy se Eso lizi-l se eke Wiyau, eke awiya taa Wiyau ne riwes se paa eyo weyi le, elun e-tees ne ehig wezuu.—Yoh 17:3; Natu 19:11-16; kray-tu ñmayzina Kefa 2:7-12.

(Yohaneses 16:33) Meheyiy-mi təm ndu yə se iweesi
laŋheziye man-taa. Ikaŋ nu siziŋ ejadə yoo. Ee iwee
abalito! Mawabi ejadə.

it-1 516

Abalıtu

Paa ejadəs əraqlıq Krıstu mba yə, pıceyaa se pəwəes abalıtū ne pısa ne pataapisi pa-tı ne ejadəs yəc mba wetu ne lakası kidekedisı nzi sıtıkedini Yeho-wa Eso yə, ne pəwəes siyxiş ε-εsindaa. Yesu heyi ε-təmkpelekıyaa se: "Ikay nıu siziŋ ejadəs yəc. Ele iwee abalıtū! Mawabi ejadəs." (Yoh 16:33) Eso Piyalo tħha nument kaau se ejadəs ewexeni dqi nıuyl ε-ycč, ele ewabi ejadəs pılıjoni eżilma etila ql-səċċelim hċċelus nakuxu taa yə. Eee, Yesu wabi ejadəs; ε-kidau kibajn kune, ne mbo pili e-wezuu kibajn cagħu taa yə, pirliziq ne pħa q-a-taa paa weyi abalıtū ndu pirləzzu yə, ne emaqżinu-1 ne etaadu ε-nċċi ejadəs tħom taa yaa etaapisi ε-ti ne ejadəs.—Yoh 17:16.

Đιññeñ fezuu taa ñim

nwtsty, Yoh 17:21-23 יכְּמַת כִּי צָרֵצֶנִי

կյօմ: Yaa “ո՞՛ կսվայ.” Yesu tūmaa se ε-wayl tūliyaa լրև “կսվում,” թշնամու կազմա կսվայ ոչ քերդու ոչ պալա տուլից ո՞՛ կսվայ տա, չու ո ո՞՛ Ե-Կա քերս “կսվում” յօ. Բարձր սե բարձր գամա ոչ քերդու լուսաց չու ո ո՞՛ Ե-Կա յօ. (Yoh 17:22) Ո՞՛ կսվայ դա կո-է-տմ գիշե Բռու յածու 1Kor 3:6-9 տա սե բարձր սե կայու Քրիստու տուլածա

ከእኔ ተጠሪውን ነወያ የዚህ የወያ ተስፋል ነው፡፡—Kali 1Kor 3:8.

pekpəndi kuyum kpataa: Yaa “pətezı wəs ncc kudümay kiya.” Mayay kane ka-taa, Yesu wiliy se ye pekpəndi ncc kudümay kiya yc, riwiliy se Caa sccil-wə. Tcm ndu, tilabi ncc kudümay ne Kol 3:14 (*nwt*), peede yccduu se: “Sccilm . . . ke ncc kudümay tomiye ndı qlitalı pilim yc.” Ncc kudümay kiya n̄ga, kaawılıy se Yesu wayı tınyaa kag wənus ıeytu kudümto, wətu kudümto ne ehoye kudümälye. Aayı, ełe kawılıy se Yesu wayı tınyaa kag labo tımye kudümälye, pekpəndi tisuu ne pa-wilito ke kudümto.—Roma 15:5, 6; 1Kor 1:10; Efə 4:3; Fil 1:27.

(Yohanesesi 17:24) Caa, mba ካርድ-ም ዝ, መርኖርዎች
se የውጭ ፍቅር ማስፈልጉ መውጭ ዝ, በኋላ የዚያ ወይ
የካራ-ም ዝ, መሆን ሁሉም የኩርድ-ም በኋላ የኩርድ
እንደዥ.

nwtsty, Yoh 17:24 ycc תְּמִימָה קַשְׁתֵּי

የኢትዮ ደንብ ከሚያ ደንብ ተግባራ ነው [pasıq ደንብ ተግባራ, *nwt*]: Greek tōm piye ndi rēdezi cīne se “pasıq . . . tigibe” yo, kudumdileye ndi rēdezi Ebree 11:11 taa se “ῆχας ὥστε.” Palabınou tumiyə tōm loyay “pasıq ደንብ ተግባራ” cīne yo, bıriziq ne piwili Ađam ne ይva pe-piya lılısu. Yesu yccday ‘ደንብ ተግባራ’ tōm le, pitukuni Aabeeli, eyo kajalay tu weyi papızay se paya ε-ኝሁ, eyo kajalay tu weyi pama ε-ከተል “wezuu takayay ki-kriyay taa krapnū alwaatu ndu pası ደንብ ተግባራ” yo.” (Luka 11:50, 51; Natu 17:8, *nwt*) Tōm ndu Yesu heyi ε-Caa adıma taa cīne yo, tıwiliy se, qooo lɔŋ, piwci ne Ađam ne ይva palılsu piya le, ይሱ ሙርጥ ደንብ ደንብ ተግባራ ነው.

Bibl kalvū

(Yohanees 17:1-14) Yesu yccdi mbu ne ete Ie, ekpazl ε-esa ne Esa ne etiml se: "Hayl Caa, ከንግሥት talaa, sa ካ-piyalu hildē ne ካ-piyalu sami-η. ² Mbu Ie, qdcb esz ከንግሥት qdoy wondu esa ndu kpeekpe ycc yc, mbu qdcb ይካይ hau tamtam wezuu mba እርድ-ι yc pe-kpeekpe. ³ Ne tamtam wezuu kele ካ-ቱሉህ se ክ-yeke koj Esa siñj ne weyi ንtiyi-η yc ε-ቱሉህ, Yesu Krıstu. ⁴ Ma yc, mansamli-η tataa ne tsumiyę ndi ክ-ধৰ-ম yc dī-labu. ⁵ ንE Caa, sami-m lœlœeyo ክ-ଚୋଳି ne samtu ndu maaweni ክ-ଚୋଳି ne rucɔ ne ejadę wey yc. ⁶ Malaba ne eyaa mba ከକକପାଇ-ବେ ejadę wey an ccy

ηcesi-m yo, patili ḥna-hidē. Ḫatuni-we ne ηcesi-m we ne
ρċđkki ḥċ-tċm kram. ⁷ Lεeleyęc pediżzinaa se mbu
mbu ηcesi-m yo, piłini ḥċ-cċoč na, ⁸ mbu ruyċi
mencesi-we tċom ndu ηcesi-m yo. Pamu-tu ne pediżzini
titum taa se malini ḥċ-cċoč na ne petisi se ḥetiyini-m.
⁹ Pċ-ucc mantumix, piłike ejadę uċċi mantumix, eile
mba ηcesi-m yo pċ-ucc: Mbu ruyċi yo ḥnatuni-we, ¹⁰ ne
mbu matlu yo, ḥnatuna, qđkki ezi mbu ḥnatuna yo ma-
tuna, ne ma-hidē see pa-taa. ¹¹ Lεeleyęc mantitasi
weu ejadę uċċi: Mba yo rewe ejadę uċċi, piyele ma yo,
mɔnkkęj ḥċ-cċoč. ¹² Mewex pċ-cċoč le, mɔnđkay mba
ηcesi-m yo pe-kpeekpe ḥna-hidē taa, mandaq pċ-ucc
ne pa-taa nċċu tile. Eile piyalo kilebu yeke lebina, se
takayax taa tċom elā. ¹³ Eile lεeleyęc mɔnkkęj ḥċ-cċoč,
ne mɔċċosu tċom tħunx yo mienkprendi mewex ejadę
uċċi, se man-taa lelen esuu pa-taa qo. ¹⁴ Mencesi-we
ħċ-tċm, ne ejadę paċċi-x-we mbu ruyċi
uċċi mba, qđkki ezi ma, mantike ejadę
uċċi.

29 OCTOBRE-4 NOVEMBRE

ՆԼՄ ԲԵՐԱՎԵՐԱԾՈՒՅԹ | ԿԱՅԱՀ ՅՈՒՆԵՍՏ 18-19

“Yesu lizi aseyde toovenim tɔɔ”

(Yohaneesi 18:36) Yesu cosi-i se: "Men-kewiyay tulini ejadé yoo cine, ye men-kewiyay ekalini ejadé yoo cine yoo, ma-limqyaa kaalubü mä-yoo se pataakpa-m ne peceli Yuda mba. Mbu Ie, men-kewiyay tulini tataa cine."

(Yohanesesi 18:37) Mbu Pilatu pɔzɪ-1 se: "Mbu le ɳke wiyan?" Yesu se: "Ijtoma le, menke wiyan. Mɔnkom palulu-m ejadɛ cuyu cune se mantuni tutuye tɔm yoo, weyi eke tutuye tu yɔ, ewelisix mɔ-ccu."

עֲלֵיכֶם כִּי־זָהָב יְהוָה

mantını [malızi aseyde]: Təm pee martyre'o [aseyde lızuu] ne martyri'a yaa mar'tys [aseyde] təbusu nü we ndı ndı Krıstu mba Greekı Ması taa. Ən qon 1e, təm pee ana a-tıja awılıq aseyde lızuu mbu eyu nanı ε-esa yaa təm ndu eyu sima yc ti-yc, ne apırlıq awılıq qfdı "təm natuysa yccəpus kaylaa; təm natuysa ycniye nıxı; təm kibandu yccəpus nccıysa yaa nabuysa yc." Pitasını se Yesu lızı aseyde ne esusi toovenim təm ndu ε-taa kaatemnı-to yc 1e, εcay wezuu ne piwili se ε-Caa natu təm, ne lidau təm ndu payı 1e yccədaa yc tıke toovenim. (2Kor 1:20) Kadıwa nga Essə wəni e-Kewiyag ne Mesiya Wiyan ccc-cc, εεccyca pccyca

(Yohaneesi 18:38a) Pilatu þozl-1 se: “Eþe payað tutuþe tóm ke?”

עַל-כָּסִים מֵתֶךָ יְהוָה, יוֹח 18:38א

Σέβε payay tutuyε təm ke?: Pilaake “tutuyε” yaa toovenim mbu pi-təm Yesu yccday yə, mbu kaawəni Pilaati ሙኔ taa ne ερርዹ təm tūnε. (Yoh 18:37) Ye piike təm siŋj εεርሻaa yə, piatu feył se Yesu kaacosi-i tū-ycc. Pilaatū taaprcz təm ndu se pocosi-i tū-ycc. Elę ε-təm ndu tīwīlę se etitisi Yesu təm ycc. Piwe εzı eyo tčnju se, “Toovenim na? Σέבε payay toovenim? Toovenim naboyu feył!” Hali Pilaati pocz təm ndu le, εtīqən se pocosi-i tū-ycc, elę ερርዹ-tu le, εcan εdēs εlū ne ewolo Yuuda mba colo.

Điñlñi fezuu taa ñim

(Yohanees 19:30) ይርሃል-ሁ ስ, ይርሃል se: “የተወማለ ስ.” ይርሃል እና በሁን ተያይዞ.

nwtsty, Yoh 19:30 təm kisəzilə

etisi fezuu: Yaa “εἰ; eyele fezuu.” Nabeyε yccdupey se Greεku kunoŋ taa tɔm loyax እga pεdεzaa se “etisi fezuu” yo, kɔ-tɔbuu le se Yesu tisi faaa ne eye- le lənbu se εcay wezuu. Mbu puycc yɔ piltuŋa **pilema**. Εεδccɔl faaa ne “εcεl e-wezuu s̄im.”—Iza 53:12; Yoh 10:11.

(Yohanesesi 19:31) Piuke Kemeya ne pitimuna se sidaa tomnasi waa kaamangas ucc Sabaati wive

mbu, mbu bıuccı y Sabatu ndı tıuke kiyaku ssıssı; powolo pçpczı Pilatu se pępełı mba pakam-wę yo, po-yoo ne petisi-wę.

nwtsty, Yoh 19:31 יְהוָה מֶלֶךְ כָּל־הָעוֹלָם

Sabatu ndu tuké kiyaku səsəcə: Pətəkə Paska ne teuf fe, Nisan fenay kiyaku 15 wiye lə, paa pıtuké kpitau taa kiyaku əngə yə, əlkəxəni Sabaatı evenemiye. (Lev 23:5-7) Paa kpitau əngə lə, kl-kiyaku lube ńləngə kəni Yuuda mba Sabaatı (Kıraçzay Kemeya wişə qəsən ne kiten Mazay wişə qəsən). Ye mbo, ye Nisan fenay kiyaku 15 ńləngə, əngə kükə Sabaatı qədə yə, kitusuzını Yuuda mba tə kpitau taa kiyaku lube ńləngə yə, qıne ələ, Sabaatı əngə kükəxəni Sabaatı “səsəcə.” Ne Yesu siba Kemeya wiye ne teuf fe lə, pıtuuzuzını Sabaatı səsəcə wiye. Kraynı pınay 29 ne piwolo pınay 35 taa lə, pınay 33 taa qeke Nisan kiyaku 14 ńləngə tuuzuzını Kemeya wiye. Pıtuv feyl se təm tunc titasıq ńlıx niye se pınay 33 tə Nisan fenay kiyaku 14 ńləngə wiye Yesu siba.

Bibl kalvū

(Yohanees 18:1-14) Yesu yccdi mbu ne ete le, ε ne we powolo Cedron pcc wayi, qende hayim nabuyu kewee yc, ε ne ε-tcm tuyaa pasuu pl-taa. ² Yudasi weyi ekay-i kɔŋkɔmtu labu yc, esim peede, mbu tuyaa yc Yesu wokay peede qon qon. ³ Layaa sɔsaa ne Farisia mba, paha Yudasi hulisinaa ne pa-lmquyaa mbu le, ε ne we powolo, pa ne fitilanaa ne miŋ koolonzi ne qan. ⁴ Yesu na pitija mbu pikay-i labu yc le, elizi ε-ti pe-ɛsindaa mbu yc se: “Ani tʃinly ke?” ⁵ Pocosi-i se: “Yesu Nazarethu tu.” Yesu cosi-we se: “Ma yc.” Pa ne Yudasi weyi ekay-i kɔŋkɔmtu labu yc pasiŋna. ⁶ Etɔm mbu se: “Ma yc le,” papisi kiŋ-gide ne panaj tataa kpunu. ⁷ Etasi-wε pozun se: “Ani tʃinly ye?” Pocosi-i se: “Yesu Nazarethu tu.” ⁸ Yesu cosi-we se: “Meheyi-mi se: Ma yc, ye ma tʃinly kɔyc, iyele pane yc ne peqee.” ⁹ Өlne εle tɔm ndu ekɔyɔodaay yc, tula: “Mba ɳcełi-m yc, mentilesi pa-taa nɔcayu.” ¹⁰ Simon-Petro kpue siya ne elo layu sɔsas lqmquyay nungbanuu niwaŋ ngu, payay lqmquyay enu se Malkusi. ¹¹ Yesu heyi Petro se: “Pisini ña-siya ko-huyuu taa. Caa celi-m caðaq ñga yc, εzi mantaañcc-ke yaa we?” ¹² Hulisinaa ne pa-ñuu tu ne Yuda mba lqmquyaa, pakpa Yesu ne poħokli-L. ¹³ Peleyi-i wonuu Anna, Kaifa yitl cɔcɔ, enu ekekenei layu sɔsas lqmquyay ñga. ¹⁴ Kayifu enu ekapasini Yuda mba lɔŋ se piwes se enu kuyum esı evaa samax ycc.